

Clarissimo ac Præstantissimo Viro,  
DN. ANDREÆ CELLARIO,  
Philologo & Mathematico Excellentissimo,  
CUM  
HARMONIAM  
COSMOGRAPHICAM,  
Opus diu desideratum, publicaret.

**S**At terris undique datum: nunc scan-  
dere cælum  
Fert animus, propiusque poli con-  
vexa tueri.  
Hæc lenus una tuam tenuit meditatio  
mentem,  
Ut populo, cui sancta placet cultura Minervæ,  
Terrarum situs, & quicquid terrena recondit  
Complexu structura suo, sub imagine pulchra  
Depictum tabulis magis innotescere possent.  
Nec tua per terras diffusa industria tantum  
Ambulat; illustras etiam que proxima terris  
Æquora, multiplices tractus, pelagique recessus  
Occultos, aditusque truces, Syrtisque malignas  
Fluctibus æquoreis tectas, tot damna ferentes  
Nævigis; ea cuncta stilo detecta patefcunt,  
Integra quæ etiam boreali regna sub axe  
Conditæ declaras: immensa Polonia testis:  
Cujus magnificas urbes, arcesque potentes,  
Et quos pingue solum magno cum fenore reddit  
Perpetuos fructus, hominum genus, & simul ortum  
Regum & progressum; qua lege, quibusque statutis  
Subiectus populus tranquilla pace fruatur,  
Præclaro congesta stilo descriptio monstrat.  
Illa fuere prius. Nunc te sublimior ignis  
Corripit, & superis ardentem sedibus insert.  
Indagare cupis, quam sit mirabilis ordo  
Nature, divina manus cum condidit olim  
Immensos calorum orbis; qua lege creavit  
Sidera, suppositis late dominantia rebus.  
Quas vires dederit, quo motu incedere cuncta  
Iussit, æquali ut moderentur federe mundum.

Cur sua decurrens per signa volubilis amnis  
Dei lucis noctisque vices, & tempora certis  
Distinguat spatium, roresque operetur & imbres.  
Unde suas ducant passim nascentia causas,  
Accipiantque animam, fructusque à semine gignant.  
Clauditur angustis hæc ingens machina chartis,  
Et totam cæli faciem tenet una tabella.  
Hæc duce fidereum populus subveclus in Orbem  
Tot gaudet lustrare domos, partemque per omnem  
Traducit studiosum animum: quibus horreat æther  
Fulminibus, quando rapidos seruentur ignes  
Explicet, aut facili mitefcant frigora vento.  
Qua cælum ruat omne via, que linea Solem  
Dirigat, & superi volvantur ut ordine motus.  
Que lunam minuant cause, totoque decora  
Lumine, cur lucem fundat, sensimque recedat.  
Scilicet iste pius labor est, ea cura peritos  
Solicitat, dum scire student miranda Jehovah,  
Omnia qui verbo motum spirante creavit.  
His studiis vulgus non delectatur, adhærens  
Telluri, queque ipsa parit bona, querit anhelans.  
Hinc terrena sapit tantum, nec se aliis inquam  
Erigit, affixus limo, qui protulit ipsum.  
Sanctior exstimulat te cura, animumque caducis  
Sordibus abluendum terræ, super astra levavit.  
Hinc tibi, CELLARI, nunquam peritura manebit  
Gloria, & ex ætæ mortalitatis tempore vite,  
Hinc migrans, cæli, cuius mysteria vivas  
Lustrasti, superis mixtus, sine fine beatus,  
Conspectuque Dei letus, poteris honore.  
Paxque salusque habitant cælo, recreatio nullo  
Fracta metu, nullis minuantur gaudia curis.

Veteri amico suo longe charissimo L. M. Q. applaudebat

JOHANNES CHRISTENIUS JC.

Ejusque facultatis in Illustri Amstelodamensium  
Athenæo Professor.

H A R-

HARMONIÆ  
MACROCOSMICE  
PRÆLOQUIUM

Universi  
Creati de-  
scriptio dif-  
ficillima.



UTOTUM UNIVER-  
SUM CREATUM,  
sive omnium totius Fabricæ  
Mundanæ Orbium, & par-  
tium constructionem, dispo-  
sitionem, naturam, & pro-  
prietates exactâ, & accuratâ  
descriptione ob oculos po-

Ratio no-  
stra cæca.

Præpostero  
cognoscen-  
di modo  
utitur.

Eruditio  
larvata.

Effecta vix  
cause nun-  
quam no-  
bis innot-  
escunt.

tere, ardua, difficilis, & humanæ rationis cap-  
tum, & vires exuperans molitio jure æstimatur.  
Tenebris enim, ac densissimæ caligini involuta  
ratio nostra hæcenus proprium suum domicilium  
ignorat, & terrenæ superficiei affixa, quæ pedi-  
bus subiecta sunt, vix intellectu suo odoratur;  
tantum abest, ut innumerabilium Corporum cœ-  
lestium molem illam immensam terrenum hoc  
punctum nostrum ambientem perspiciat. In ter-  
restribus globi superficiario ambitu hærens, & ober-  
rans, externorum sensuum adminiculo admo-  
dum incerto & lubrico, ac sæpissime hallucinanti  
fallaciâ decipiente, qualvis res indagare, & ex  
effectis ad cognitionem, & judicium instrumentis  
respondens delabi cogitur. Præposterus hic in-  
quirendi & cognoscendi modus, quo à remotissi-  
mâ, confusissimâ, & latissimâ superficiei extremi-  
tate & circumferentiâ per obscurissimas, & cras-  
sissimâ caligine tectas vias centri cognitionem nos  
miseri mortales penetrare molimur, fons & caput  
est obscurissimæ nostræ ignorantie, & errorum  
infinitorum, quibus, tanquam monstris Chi-  
maris, ingenia nostra torquemus, & vexamus. In  
terram, universæ Machinæ creatæ punctum de-  
trusi sumus, & tamen omnium rerum hospites,  
& ignari in propriâ nostrâ commoratione versa-  
mur, omnino nescientes, quomodo tam foris,  
quàm intus constituta sit; quid penetralibus suis  
intimis complectatur; quo pacto compages adeo  
gravis cohereat; quid causæ sit, quod tot tam  
diversissimæ naturæ, ac proprietatis terræ, & re-  
giones inveniantur; unde hominibus tanta diver-  
sitas quoad corpus, mores, & animum oriatur.  
Infinita ejusmodi sunt, quæ cognitionem nostram  
fugientia crassam nostram ignorantiam produunt,  
in quibus eruditio nostra larvata & fucata miris  
harolationibus, & conjecturis oberrat, aliquid  
saltem effluens, ne omnino nihil scire, sed ali-  
quid nosse vulgò videatur. Effecta nobis agrè  
innotescunt, & in sensus nostros incurrentia ta-  
men faciunt, ut in iis dignoscendis, sæpissime  
hallucinemur: Causæ à quibus proficiuntur,  
modi, per quos existunt, & abstrusioris cogni-  
tionis cætera omnia nobis ignotissima sunt. Hinc  
jure ac merito prædicatur:  
Felix, qui potuit rerum cognoscere causas;

Quæ profectò abstrusissimæ,  
pluræque rationem nostram calig-  
lato faciunt, nã videndo ut  
& nã intelligendo, ut nihil int-  
verò extrâ Cancellos nostros ang-  
nis circumscriptos evagantes, &  
lud spatium, tam ineffabilem to-  
stium multitudinem complectens  
te excurrentes quid quæso cogni-  
titiæ, quid scientiæ nobis acqui-  
pientiam nobis comparamus? Na-  
tura, proprietatis, & virium,  
corpora divinitus prædita sunt, c-  
solidâ, tamen aliquâ duntaxat g-  
Cuncta, quæ de iis scimus, per c-  
vix, & c. sensus exteriore  
experientiæ diuturnæ, ac pluri-  
decursus adjumento posteritati  
iisdem fulcris innixa, & iisdem vi-  
accepit, summo studio elaborare  
nis gradum aliquem deducere mo-  
in hoc negotio cuncta metitur, &  
in eum usum aptatis, dimensio-  
Cœlestium, quantitatem, magni-  
distantiam, & motum indagand-  
absolvit. Quâ in re feliciora ha-  
ra antiquis, & subtiliora esse fat-  
Optici superioribus annis inver-  
Corpora illa permetiendi studi-  
mirè promoverunt. Quo per se  
quid tandem quæso præstitum  
aliqua quantitas, & magnitudo  
dam situs, distantia quædam app-  
nonnullas ad verum aliquâ ra-  
prodiisse videtur, in quibus tam-  
mos inter se miris disensionibus  
scordare cernimus. Externi sens-  
cuerunt; Experientia quotidiana  
servationibus ab oculo fabricata  
mavit; Ratio iis fundamentis in-  
concinnavit, ad quarum norma  
agitur, dirigendum est. In his ip-  
sas sententias abeant authores,  
illi alias fabricantur, hi tali, illi a-  
stia Corpora disponunt, tam e-  
quod notissimum. Nec mirum.  
machinarum ad dimensionem s-  
rum ad immensam illam vastitate  
illa Corpora quænam Proportio  
cedi aliqua forsitan posset distan-  
& Lunæ cœlestis corpus terrar-  
um, & forte an dimensionem  
spuens: At quâ dimensionem qu-  
investigabit Corporum illorum  
(a)